

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 26. april 2023 blev i sag nr. 98964:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har pensionsordning. Han har i klageskema af 15/11 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Danica Pension har startet nedtrapning af min pensionsforsikring for tidligt jvf. bilag. Det vil sige at de i en årrække har investeret min opsparing med en mindre risiko og afkast end jeg havde ønsket – jeg har valgt middelrysiko i den pågældende periode 2008-2016 samt forventet pensionsalder på 67 år. Det har medført et mindre afkast i den periode de har startet den for tidlige nedtrapning. Deres svar på klagen er, at jeg ikke er gået glip af afkast, da jeg ikke har foretaget et valg af ændring til en højere risikogruppe. Dette mener jeg ikke er forklaring på at de har for tidligt valgt at nedtrappe min risiko (med deraf konservativ investering) uden mit samtykke. Forsikringsbetingelser samt korrespondance vedlagt.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Jeg ønsker kompensation for den periode de har investeret med mindre risiko baseret på hvad min aftalte middelrysiko ville have opnået for den samme periode."

Af brev af 9/1 2023 fra selskabet til klageren fremgår bl.a.:

"Din henvendelse om risikonedtrapningen i Danica Balance med saldogaranti

...

Din kommentar til Ankenævnet bekræfter, at du alene har henvendt dig telefonisk ... Danicas klageafdeling har derfor først nu fået mulighed for at vurdere din sag.

...

Din klage

Det fremgår af din klage, at du mener, at Danica i en årrække har investeret din opsparing med en mindre risiko end du havde ønsket – hvorfor du mener at være berettiget til kompensation.

Din klage vedrører produktet Danica Balance med saldogaranti, som du havde fra starten af 2008 til december 2019.

Vores vurdering

Vi har set nærmere på din sag og er ikke enige i, at Danica har investeret din opsparing med mindre risiko end du havde ønsket.

Vi skal i den forbindelse henvise til vedlagte 'Firmabegæring – Pensionsordning for medarbejdere i ..., med Danica Balance', underskrevet af dig 25. oktober 2007.

Som det fremgår af bilaget, valgte du Danica Balance med 10-årig garanti, og du traf i den forbindelse et aktivt valg om at investeringsudløbet for din ordning skulle fastlægges til alder 65 år.

- I overensstemmelse med det af dig truffe valg har din pensionsordning været investeret henimod investeringsudløb ved alder 65 år.

Af bilaget fremgår også, at du ved indtegningen i produktet valgte investeringsmåden 'Middel aktieandel'. Ikke så længe efter introduceredes der yderligere risikoklasser, hvorved din investeringsmåde efterfølgende blev benævnt 'Lav aktieandel'.

At dette har været tilfældet har fremgået af kommunikationen med dig fra 2009 og frem, jf. til eksemplificering vedlagte brev af 8. april 2009 – se resumeet side 2, under overskriften 'Sådan investerer vi din pension'.

Ændringen af risikoklasser indebar et skifte fra tre risikoklasser med variabelt risikoforløb til fem risikoklasser. Der var alene tale om et navneskifte.

- Din investeringsmæssige risiko har således været uændret i forhold til det af dig truffe valg for risikosammensætningen.

Investeringen af din pensionsordning er dermed sket i fuld overensstemmelse med det du har ønsket, og vi kan derfor ikke genkende, at vi skulle have investeret din opsparing med mindre risiko end du havde ønsket.

Det vi skrev til dig (og andre kunder) om i brevet af 9. september var en orientering om at Danica havde konstateret en skrivefejl i investeringsbetingelserne. Juridisk set er der en række forudsætninger, der skal være opfyldt før man kan overveje, om en sådan skrivefejl kan have givet en kunde et tab, som måske skal kompenseres.

Blandt disse forudsætninger er at man som kunde skal have læst og i forbindelse med valgene for produktet har lagt vægt på skrivefejlen i investeringsbetingelserne (de betingelser, som du den 26. oktober sidste år ringede ind og efterspurgte), ligesom man som kunde skal kunne sandsynliggøre, at man ikke har vidst, hvad investeringsudløbet indebar. Eftersom du traf et aktivt valg for tidspunktet for dit investeringsudløb, må du forudsætningsvist have vist, hvad det indebar, hvorfor du også allerede af den årsag ikke er berettiget til compensation. Oplysning om investeringsudløb og betydningen heraf indgik også i standarderne for den rådgivning, der blev ydet ved valget af produktet.

En anden forudsætning er i øvrigt, som berørt i vores standardsvar af 15. september, at det kan sandsynliggøres, at man i fraværet af skrivefejlen ville have valgt anderledes.

For god ordens skyld kan jeg i øvrigt nævne, at Danica i forbindelse med håndtering af sagen om skrivefejlen i betingelserne har fået vores juridiske forpligtelser vurderet af et eksternt advokatfirma, samt at det fuldt ud er i tråd med denne eksterne vurdering, at du ikke er blevet tilbudt kompensation.

Afslutningsvist vil jeg gerne beklage, hvis brevet af 9. september sidste år og vores standardsvar af 15. september, sendt på baggrund af din telefoniske henvendelse af 13. september, har givet anledning til forvirring. Jeg håber, at nærværende medfører den fornødne opklaring."

Klageren har den 13/2 2023 til nævnet bl.a. bemærket:

"Hermed mit svar på brev fra Danica Pension af 09.01.23. Jeg fastholder min anke, idet jeg på intet tidspunkt AKTIVT har accepteret ændring af min risikoprofil samt min udløbsalder på 65 år. Jeg godkender ikke forklaring på at der pludselig laves 5 grupper, og at jeg derved har fastholdt min middel risiko profil – bilag R35 fra 2007 bekræfter min 'middel' risikogruppe si. 1 samt side 4 min 'udløbsalder på 65 år'.

I Danica bilag af 8. april 2009 'Resume' viser de at jeg har på si. 2 en 'lav aktieandel', hvilket jeg ikke har bekræftet at jeg har ønsket. Der har fra min side hele tiden været ønske om en 'middel risiko', hvilket 37,83 % aktier/62,17 % obligationer ikke giver mig. Man kan ikke uden mit samtykke ændre min profil – selvom man pludselig har oplyst en anden risikogruppe i et årsresume. Derudover har Danica fejlagtigt ligeledes startet en reduceret risiko mod mine 60 år og ikke mod de aftalte 65 år. Jeg ser frem til at høre ankenævnets svar på dette."

I brev af 21/2 2023 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"I ovennævnte ankenævns sag er det klagers opfattelse, at Danica har investeret klagers opsparing med en mindre risiko end ønsket af klager. Klager ønsker derfor kompensation.

Det er Danicas opfattelse, at investeringen af klagers opsparing er sket i overensstemmelse med det af klager ønskede, hvorfor klager ikke er berettiget til kompensation.

Sagsfremstilling

9. september 2022 sender Danica orienteringsbrev til klager (fremlagt af klager) om en konstateret fejl i investeringsbetingelserne for et produkt i Danica. Det fremgår af orienteringsbrevet til klager, at Danica har vurderet at fejlen ikke giver grundlag for kompensation til klager.

Klager henvender sig efterfølgende telefonisk til Danica (13. september 2022). Af den telefonbesked der viderebringes i den forbindelse fremgår, at klager ønsker en forklaring på, hvorfor klager ikke modtager kompensation.

I mangel af nærmere uddybning af baggrunden for denne forespørgsel modtager klager 15. september 2022 et standardsvar fra Danica (fremlagt af klager) med beskrivelse af nogle af de overordnede rammer for vurderingen af kompensationsspørgsmålet, der udsprang af den konstaterede fejl i investeringsbetingelserne.

Klager henvender sig telefonisk til Danica (26. oktober 2022) og efterspørger betingelserne for den omhandlede ordning.

Herefter indbringer klager sagen for Ankenævnet. Da det forudgående forløb ikke har muliggjort en egentlig klagemæssig behandling af sagen i Danica, udsættes sagsbehandlingen i Ankenævnet på at Danica kan gennemføre en nærmere vurdering af klagers sag.

Danica har i forbindelse hermed sendt klager breve af henholdsvis 21. december 2022 samt 9. januar 2023 (begge allerede fremlagt for Ankenævnet), sidstnævnte med to bilag;

- den begæring, som klager har udfyldt og underskrevet i forbindelse med valget af den omhandlede ordning (begæringen fremlægges for nemheds skyld som **bilag A**), samt
- brev til klager fra april 2009, hvor den nye benævnelse af den af klager valgte risikoklasse, fremgik under overskriften 'Sådan investerer vi din pension' (brevet fremlægges for nemheds skyld som **bilag B**, se bilagets 3. side).

I kommentar af 13. februar 2023 fra klager til Danicas brev af 9. januar 2023 anfører klager, at han ønsker at fastholde sin klage. Klager angiver i den forbindelse følgende:

'Jeg fastholder min anke, idet jeg på intet tidspunkt AKTIVT har accepteret ændring af min risikoprofil samt min udløbsalder på 65 år.'

Anbringender og konklusion

Ad ændringen af klagers risikoprofil

Som det er anført i Danicas brev til klager af 9. januar 2023, overgik man ikke længe efter klagers indtegnning i produktet fra at have tre risikoklasser med variabelt risikoforløb til at have fem risikoklasser.

De tre oprindelige risikoklasser sigtede mod en aktieandel ved udløb på hhv. 15%, 25% og 35%, mens de to nye risikoklasser sigtede mod hhv. 45% og 55% i aktieandel. De to nye klasser blev tilføjet som følge af efterspørgsel på mulighed for højere valg af risiko.

Det medførte en ændring i benævnelsen af den risikoklasse, som klager havde valgt – men ikke en ændring i den underliggende risikofordeling, som var et aftagende risikoforløb sigtende mod 25 % aktier ved udløb. Den investeringsmæssige risiko for klagers ordning har dermed været uændret i forhold til det af klager trufne valg for risikosammensætning og vi kan dermed ikke genkende klagers opfattelse af at vi skulle have investeret klagers ordning med anden risiko end ønsket.

Som anført i brevet til klager af 9. januar 2023 har benævnelsen af risikoklassen (som lav) og den konkrete investeringsfordeling fremgået af kommunikationen med klager siden april 2009 (snart 14 år siden). Såvel forældelsesregler som passivitetsbetragtninger medfører, at det ikke i dag er relevant at overveje, om den dengang valgte praktiske håndtering, herunder kommunikationen af overgangen fra tre til fem risikoklasser skulle have været anderledes.

Det kan supplerende bemærkes, at der siden april 2009 har været omfattende kommunikation med klager, hvor oplysningen om risikoklasse og den konkrete investeringsfordeling har fremgået. Til eksemplifikation – og i tillæg til bilag B – fremlægges som **bilag C** skrivelse af 4. oktober 2010 til klager. Følgende fremgår af bilagets side 2:

Ankenævnet for Forsikring

5.

98964

Sådan investerer vi din pensionsopsparing

Vi investerer indbetalingerne efter den investeringsmåde, du har valgt i Danica Balance:

Lav aktieandel.

Du kan følge med i fordelingen af dine investeringer i Din Netpension.

Følgende fremgår af bilagets side 7:

Sådan investerer vi din pensionsopsparing

Her kan du se, hvordan du har valgt, at din pension skal investeres.

Den 04.10.2010 er din investeringsmåde Lav aktieandel.

Nedenfor kan du se fordelingen af aktier og obligationer, som den ser ud nu.

	Fordeling i %
Danica Pension (PAL) - Aktier	35,17
Danica Pension (PAL) - Obligationer	64,83

Ad klagers kommentar til udløbsalder

Som det er anført i Danicas brev til klager af 9. januar 2023 (hvortil der også kan henvises), og som dokumenteret via bilag A, har klager truffet et aktivt valg om at klagers investeringsudløb skulle være ved klagers alder 65 år. Følgende fremgår af bilagets side 1:

Danica Balance

Garanti	☐ Danica Balance Ingen garanti	☒ Danica Balance 10 årig garanti Garantien starter 10 år før investeringsudløbet, medmindre der vælges garanti i hele perioden. Investeringsudløbet er tidligste pensionsalder iflg. PBL medmindre andet anføres her 65 år. ✓ ☐ Danica Balance Garanti hele perioden Investeringsudløbet er tidligste pensionsalder iflg. PBL medmindre andet anføres her ____ år.
---------	--	---

Klagers ordning er investeret i overensstemmelse med dette valg, og vi kan dermed ikke genkende klagers opfattelse, at af vi skulle have investeret klagers ordning anderledes end ønsket.

Klager angiver i sin kommentar af 13. februar 2023, at Danica har '*startet en reduceret risiko mod mine 60 år og ikke mod de aftalte 65 år*'. Det er ikke korrekt – nedtrapningen er i overensstemmelse med klagers aktive valg for investeringsudløbet sket mod alder 65 år. Vi antager, at klagers bemærkning ad 60 år stammer fra at der på begæringen under omtalen af 'Dækninger' for tab af erhvervsevne og gruppeinvalidesum (bilag A, side 2) er omtalt en udløbsalder på 60 år. Det har imidlertid ikke noget at gøre med investeringen af klagers ordning – det vedrører, hvor længe disse forsikringsdækninger løber.

I forlængelse af ovenstående fastholder Danica afvisningen af klagers ønske om kompensation."

Klageren har den 8/3 2023 til nævnet bl.a. bemærket:

"Jeg gentager gerne, at der ikke er dokumentation for, at jeg har bestilt en lavere risikogruppe på min pension – selv om de skriver det i deres oversigt fra 2010. Deres henvisning til 'begæring' vi-

Ankenævnet for Forsikring

6.

98964

ser også klart, at jeg har ønsket en middelerisiko. Derfor fastholder jeg mine klagepunkter på både uberettiget ændring af risikogruppe samt for tidlig nedtrapning af mine pensionsinvesteringer med lavere risiko – uden mit samtykke."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Af firmabegæring underskrevet af klageren den 25/10 2007 fremgår bl.a.:

Pensionsordning for medarbejdere i [REDACTED]
Med Danica Balance

CVR-nr. [REDACTED] 3et 02 Livsforløb nr. [REDACTED]

MODTAGET 22 NOV. 2007 8 - DEC. 2007

☐ Nytegning	☒ Ændring af forsikringsnr. [REDACTED]	☐ Indskud	☐ Indskud §41
		☐ Indskud Balance	☐ Indskud Balance §41
		☐ Indskud link	☐ Indskud link §41

...

Indbetalingsform

☒ Som aftalt i overenskomst

Danica Balance

Garanti	☐ Danica Balance Ingen garanti	☒ Danica Balance 10 årig garanti Garantien starter 10 år før investeringsudløbet, medmindre der vælges garanti i hele perioden. Investeringsudløbet er tidligste pensionsalder iflg. PBL medmindre andet anføres her 65 år. ✓ ☐ Danica Balance Garanti hele perioden Investeringsudløbet er tidligste pensionsalder iflg. PBL medmindre andet anføres her ____ år.
---------	---	---

Danica Balance - Investeringsmåde

Investeringsmåden fastlægger, hvordan Danica Pension investerer min Danica Balance.
Jeg har valgt Danica Balance og ønsker følgende investeringsmåde

☐ Høj aktieandel
☒ Middel aktieandel
☐ Lav aktieandel
☐ Fast aktieandel 35 %
☐ Fast aktieandel 25 %
☐ Fast aktieandel 15 %

Danica Netpension (elektronisk tilslutning til Danica Pension)

☒ Aftale ønskes

Placering af pensionsbidrag

Jeg ønsker at investere mit pensionsbidrag med :

Obligatorisk
9,00 % af årslønnen i Danica Balance
Frivillig
0,68 % af årslønnen i Danica Balance

Af pensionsoversigt af 9/4 2009 fremgår bl.a.:

"Ændring af din Danica Balance-pension

Vi har ændret din pension fra den 1. marts 2009.

* Den pensionsbestemmende løn er ændret til ... kroner.

Derfor får du her

* et resume, der kort beskriver pensionen

* en dækningsoversigt, der uddybende beskriver, hvad pensionen indeholder.

...

Resume

...

Sådan investerer vi din pension

Her kan du se, hvordan du har valgt, at din pension skal investeres.

Den 08.04.2009 er din investeringsmåde Lav aktieandel.

Nedenfor kan du se fordelingen af aktier og obligationer, som den ser ud nu.

Danica Pension (PAL) - Aktier
Danica Pension (PAL) - Obligationer

Fordeling i %	
	37,83
	62,17

Du kan se, hvordan fordelingen mellem aktier og obligationer vil være i opsparingsperioden på www.danicapension.dk eller på Din Netpension.

Du har valgt, at garantiperioden på din pension starter den [når klageren fylder 55 år].

...

Dækningsoversigt

...

Øvrige oplysninger

Garanti

Der er knyttet garanti til din pension. Garantiperioden starter den [når klageren fylder 55 år].

Garantien er en garanti mod negativt afkast. Garantien betyder, at saldoen på din Danica Balancepension på tidspunktet for udbetaling mindst vil have den størrelse, din saldo har, når garantiperioden starter, plus efterfølgende indbetalinger og minus betaling til forsikringsdækninger, garanti og bidrag til omkostninger.

I garantiperioden er der regler for, hvor store omkostninger der kan indgå ved beregning af den garanterede saldo.

Betaling for forsikringsdækninger og garanti samt bidrag til omkostninger m.m. er ikke garanteret.

Garantien har kun virkning på det aftalte pensionstidspunkt.

Investeringsudløbet er den [når klageren fylder 65 år]. Investeringsudløbet har betydning for, hvornår garantiperioden starter og sammensætning af aktier og obligationer på din pension.

Hvis tidspunktet for udbetaling af pensionsopsparingen ligger efter investeringsudløbet, har du mulighed for at rykke udbetalingstidspunktet frem til investeringsudløbet og stadig bevare garantien.

...

Betaling til garanti

Du betaler løbende for at have garantien. Du kan læse mere på www.danicapension.dk."

Af pensionsoversigt af 4/10 2010 fremgår bl.a.:

"KORT OVERBLIK

...

Sådan investerer vi din pensionsopsparing

Vi investerer indbetalingerne efter den investeringsmåde, du har valgt i Danica Balance:

Lav aktieandel.

Du kan følge med i fordelingen af dine investeringer i Din Netpension.

...

Dækningsoplysning

...

Sådan investerer vi din pensionsopsparing

Her kan du se, hvordan du har valgt, at din pension skal investeres.

Den 04.10.2010 er din investeringsmåde Lav aktieandel.

Nedenfor kan du se fordelingen af aktier og obligationer, som den ser ud nu.

	Fordeling i %
Danica Pension (PAL) - Aktier	35,17
Danica Pension (PAL) - Obligationer	64,83

Du kan se, hvordan fordelingen mellem aktier og obligationer vil være i opsparingsperioden på www.danicapension.dk eller på Din Netpension.

Du har valgt, at garantiperioden på din pension starter den [når klageren fylder 55 år]."

Selskabet har i brev af 9/9 2022 til klageren bl.a. anført:

"Sådan nedtrappede vi risikoen i din pensionsopsparing i Danica Balance med garanti

Vi skriver til dig, fordi du tidligere har sparet op til pension hos os med opsparingsproduktet Danica Balance med garanti, hvor vi nedtrappede risikoen, når vi investerede din pensionsopsparing, i takt med at du blev ældre. Garantien sikrede, at du minimum ville have et bestemt beløb på din pensionsopsparing, når du gik på pension.

Vi er blevet opmærksomme på, at der ved en fejl stod i dine investeringsbetingelser, at vi nedtrappede risikoen mod det aftalte tidspunkt for udbetaling af din pension. Det var ikke korrekt. Vi nedtrappede i stedet mod et tidspunkt, der lå tidligere end det aftalte tidspunkt for udbetaling af din pension. Det kan du læse om i dette brev.

Sådan nedtrappede vi risikoen

Da du sparede op til pension i Danica Balance med garanti, hvor vi nedtrappede risikoen i takt med, at du blev ældre, garanterede vi, at du ville have et bestemt beløb på din pensionsopsparing, når du gik på pension.

Som du kunne læse i dine investeringsbetingelser i netpension, var der fastlagt et investeringsudløb for din pensionsopsparing. Dette tidspunkt styrede, hvornår din garanti ville træde i kraft, og var det tidspunkt, hvor du tidligst kunne få udbetalt din pension uden at miste din garanti. Garantien trådte typisk i kraft 10 år inden dette investeringsudløb.

Investeringsudløbet på din pensionsopsparing var som udgangspunkt fastsat til det tidspunkt, hvor du ifølge lovgivningen tidligst kunne få udbetalt din pension, da du oprettede din pensions-

ordning hos os. Havde du valgt et andet investeringsudløb på din pensionsopsparing, var det naturligvis det der gjaldt for din opsparing.

Fordi vi ønskede at give vores kunder, heriblandt dig, mulighed for at kunne vælge at gå tidligere på pension og samtidig beholde garantien, nedtrappede vi i hele din opsparingsperiode risikoen hen mod investeringsudløbet på din opsparing. Det betød, at vi nedtrappede din risiko hurtigere, end hvis vi havde nedtrappet den mod det aftalte tidspunkt for udbetaling af din pension, som typisk ville være et par år senere.

Derfor skriver vi til dig nu

Når vi skriver til dig nu, er det således fordi, vi havde skrevet i dine investeringsbetingelser, at vi gradvist nedtrappede risikoen mod det aftalte tidspunkt for udbetaling. Det var dog ikke korrekt, da vi som beskrevet ovenfor nedtrappede risikoen hen mod investeringsudløbet, som typisk lå nogle år tidligere.

Vi har derudover set på den information, som vi i øvrigt har givet vores kunder om nedtrapning af risikoen, samt eventuelt de valg, de har truffet i forhold til risikoen på deres pensionsopsparing. Formålet har været at undersøge, om vores kunder kan have forventet, at Danica Balance med garanti virkede på en anden måde, og om de ville have valgt at spare op til pension på en anden måde, hvis vores investeringsbetingelser havde beskrevet nedtrapningen af risikoen korrekt. På baggrund af den information, vi har set på, vurderer vi dog ikke, at det er tilfældet for dig. Du er altid velkommen til at kontakte os – det gælder også, hvis du har spørgsmål til vores vurdering."

I brev af 15/9 2022 fra selskabet til klageren hedder det bl.a.:

"Informationsbrev om nedtrapning af risiko i din e-boks den 9. september 2022

Tak for din henvendelse angående forklaring på, hvorfor du ikke får compensation som følge af skrivefejlen i investeringsbetingelserne.

Som vi skriver i brevet har vi set på den information, som vi har givet vores kunder om nedtrapningen af risikoen, samt eventuelt de valg, de har truffet i forhold til risikoen på deres pensionsopsparing.

Det betyder, at vi har set på, om kunderne har fået en møderapport efter afholdt rådgivningsmøde, hvor det er konkret dokumenteret, at der er givet korrekt oplysning om risikoreduktionen.

Hvor det ikke er tilfældet, har vi set på de valg, kunden har truffet i forhold til risikoen i produktet, for at vurdere kundens risikoappetit, og om det på den baggrund er sandsynligt at kunden ville have valgt anderledes, hvis betingelserne havde været fyldestgørende formuleret.

Der skyldes, at risikoreduktionen i produktet har virket præcist som det var hensigten for kunder med en garanti. Har man som kunde f.eks. ønsket standardopsætningen – med garanti og middel investeringsrisiko – så har risikonedtrapning været som tilsigtet.

Det er således et krav for at få compensation, at du som kunde ville have valgt anderledes og øget din risiko for få en anden og mere offensiv risikonedtrapning, hvis du havde været bevidst om, at risikoen nedtrappedes mod investeringsudløb og ikke det aftalte udbetalingstidspunkt. Og vurde-

ringen af det forhold, har vi foretaget med baggrund i de oplysninger, vi har om dine valg for risiko og garanti i produktet.

Du har ikke truffet valg i produktet, som viser en øget risikoappetit, dvs. du har ikke valgt en højere risiko end middel, og derfor er du ikke blevet tilbudt kompensation. Vi vurderer med andre ord, at du ikke ville have truffet valg for risikoreduktionen på din ordning, som ville have givet dig en højere investeringsrisiko, og at du derfor ikke har haft et tab, som skal kompenseres."

Investeringsbetingelserne for Danica Balance af 1/1 2008 indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"Sådan investeres din pension"

Vi investerer din pension ud fra den investeringsmåde, du har valgt – se 'Sådan vælger du en investeringsmåde' senere i dette afsnit. Det er os, der bestemmer, i hvilke aktiver pensionen investeres.

...

Sådan vælger du en investeringsmåde

Vi tilbyder en række investeringsmåder, hvor imellem du skal vælge en. Her skal du overveje, hvor risikovillig du er. Investeringsmåden afgør, hvor stor en andel af din pension der investeres i de enkelte investeringsfonde - og dermed fordelingen mellem aktier m.v. og obligationer.

Investeringsmåden angiver, om den del af pensionen, der er investeret i aktier m.v., varierer, eller om den er fast. Og tilsvarende om den andel af pensionen, der er investeret i obligationer, varierer eller er fast.

Varierende aktieandel

Når du ønsker, at andelen af aktier m.v. varierer, fastsætter vi løbende fordelingen af aktiver ud fra, hvor lang tid der er til det aftalte udbetalingstidspunkt, og hvor risikovillig du er. Det sker på basis af vores bedste skøn over udviklingen på de finansielle markeder.

Fast aktieandel

Ønsker du derimod, at en fast andel af pensionsopsparingen skal være investeret i aktier m.v., kan du alt efter din risikovillighed vælge mellem de investeringsmåder, vi tilbyder med en fast andel af aktier m.v. Vi kan ændre niveauet for den faste andel af aktier m.v., hvis vi skønner, det er mest hensigtsmæssigt ud fra udviklingen på de finansielle markeder.

Du kan altid få oplyst, hvilken investeringsmåde du har valgt, og hvordan fordelingen mellem aktier m.v. og obligationer er, hos Danica Pension, via Din Netpension eller Danske Netbank.

Hele pensionen kan placeres direkte eller via en investeringsfond i korte danske obligationer og kontanter, hvis vi skønner, det er mest hensigtsmæssigt.

Som følge af udviklingen på de finansielle markeder kan andelen af aktier m.v. og obligationer afvige fra den, der er forudsat ved den valgte investeringsmåde. Derfor justerer vi fordelingen mellem aktier m.v. og obligationer, når vi skønner, det er hensigtsmæssigt. Du får ikke særskilt besked om justeringer.

Dit valg af investeringsmåde gælder ikke i garantiperioden – se 'Sådan investerer vi i garantiperioden' under 'Hvis du har valgt garanti'.

...

Hvis du har valgt garanti

Som udgangspunkt tilknyttes din pension en garanti. Den starter 10 år før, du tidligst forventer, at din pension skal udbetales – det tidspunkt kaldes investeringsudløb. Du kan altid fravælge garantien – ligesom du kan vælge den til igen.

Du kan også vælge en garanti, hvor garantiperioden starter, så snart vi har registreret dit ønske om at få tilknyttet garantien. Også her skal du selvfølgelig vælge et investeringsudløb.

Ved til- og fravalg af garanti trækker vi et beløb for ændringen fra i din pension, se 'Priser for Danica Balance'. Det står i dækningsoversigten, om der er valgt garanti.

I garantiperioden betaler du løbende for garantien – betalingen for garantien trækkes automatisk på pensionen. Prisen for garantien er ikke garanteret – vi kan ændre den ved at anmelde det til Finanstilsynet.

Garantien betyder, at saldoen på din pension på tidspunktet for udbetaling mindst har samme størrelse, som når garantiperioden starter, plus efterfølgende indbetalinger og minus betalingen til forsikringsdækninger, garanti og bidrag til omkostninger. Hvis den opsparede saldo på udbetalingstidspunktet overstiger den garanterede saldo, fastsættes udbetalingen ud fra den opsparede saldo.

Garantiperioden løber fortsat fra investeringsudløbet og frem til det aftalte udbetalingstidspunkt. Det sker ved, at vi automatisk og gebyrfrit udskyder dit investeringsudløb for et år ad gangen. Det gælder naturligvis ikke, hvis du selv har udskudt dit investeringsudløb før datoen for det hidtidige investeringsudløb.

Du kan udskyde investeringsudløbet, dog ikke længere end til det udbetalingstidspunkt, vi har aftalt. I den forbindelse trækker vi et beløb i ændringsomkostning fra din pension, se 'Priser for Danica Balance'.

Du kan ikke rykke investeringsudløbet frem til et tidligere tidspunkt, uden at garantien falder bort.

Hvis pensionen udbetales før det aftalte investeringsudløb, falder garantien bort. Vær opmærksom på, at et nyt investeringsudløb som følge af en automatisk og gebyrfri udskydelse også er et aftalt investeringsudløb.

Sådan investerer vi i garantiperioden

Når garantiperioden begynder, træder investeringsmåden ud af kraft. Det er herefter os, der bestemmer, hvordan pensionen investeres. Vi justerer andelen af aktier m.v. efter bevægelser på de finansielle markeder. Derudover justerer vi for eksempel andelen af aktier m.v., så vi overholder de investeringsbegrænsninger, der er fastsat ved lov. Vi kan ikke stilles til ansvar for investeringerne i garantiperioden."

Af selskabets "Anmeldelse af teknisk grundlag m.v." af 21/4 2008 til Finanstilsynet – der er almindeligt tilgængeligt på Finanstilsynets hjemmeside under tilsynets register for teknisk grundlag for livsforsikringsselskaber 2008 – fremgår bl.a.:

"Ikrafttrædelse ...

24. april 2008

...

Ændrer følgende tidligere anmeldte forhold ...

Anmeldelse af det tekniske grundlag for Danica Pension I fra 6. maj 2005 samt efterfølgende rettelser og ændringer til denne.

...

Anmeldelsens indhold ...

...

Ændringer i indledningen

Hele indledningen erstattes af:

'Indledning - Produkter i Danica Pension I

Det tekniske grundlag beskriver unit-link forsikringer i Danica Pension I. Unit-link forsikringerne opdeles i Danica Link og Danica Balance. Nedenfor er gengivet de væsentligste karakteristika for de to produkter.

Produktbeskrivelse

Danica Link og Danica Balance er begge forsikringsklasse III produkter, der ikke er omfattet af kontributionsbekendtgørelsen. På begge produkter er afkastet på opsparingen knyttet til specifikke fonde. Det er primært på investeringsiden og garantierne, at de to produkter adskiller sig fra hinanden.

Danica Link tilbyder en bred vifte af investeringsmuligheder, og giver dermed kunden en stor grad af valgfrihed med sin opsparing. I Danica Balance tilpasses investeringen automatisk kundens investeringshorisont og valgte risikoprofil.

Dækninger

Begge produkter tilbydes som pensionsordninger med mulighed for tilknytning af risikodækninger. I Danica Balance informeres om pensioneringsdækninger via prognoseydelse.

...

Investeringer i Danica Balance

Danica Pension I varetager den enkelte kundes investeringer på baggrund af den valgte risikoprofil og antal år til udløb. Der investeres i syv fonde, to aktiefonde og fem obligationsfonde, som administreres af Danske Invest og er oprettet specielt til Danica Balance. Der investeres i en aktiefond og tre obligationsfonde i henholdsvis opsparings- og udbetalingsperioden, hvor en af obligationsfondene bruges i begge perioder.

Der kan vælges mellem investeringsmåderne:

- Forsigtig aktieandel
- Lav aktieandel
- Middel aktieandel
- Høj aktieandel
- Aggressiv aktieandel

- Fast aktieandel 15 %
- Fast aktieandel 25 %
- Fast aktieandel 35 %
- Fast aktieandel 45 %
- Fast aktieandel 55 %

Med Middel aktieandel og mere end 30 år til pensioneringstidspunktet, investeres cirka 90 % af opsparingen i aktier, men med tiden bliver aktieandelen sat ned, så den ender på cirka 35 % ved pensioneringstidspunktet. Med investeringsmåderne Forsigtig aktieandel og Lav aktieandel er aktieandelen 30 år før udløb henholdsvis cirka 50 % og 75 % og ender ved pensioneringstidspunktet på henholdsvis ca. 15 % og 25 %. Aktieandelen for investeringsmåderne Høj aktieandel og Aggressiv aktieandel er på cirka 100 % 30 år før udløb og ender i henholdsvis 45 % og 55 %. Med investeringsmåderne Fast aktieandel 15 %, 25 %, 35 %, 45 % og 55 % fastholdes aktieandelen indtil udløb.

Efter udløb holdes aktieandelen fortsat fast for investeringsmåderne Fast aktieandel. For investeringsmåderne med faldende aktieandele nedsættes aktieandelen lineært til 10 % over udbetalingsperioden dog højst over 20 år. Efter de første 20 år holdes aktieandelen fast på 10 %."

Nævnet udtaler:

Klageren underskrev i 2007 en begæring om en firmapensionsordning i markedsrenteproduktet Danica Balance. Han valgte investeringsmåden "Middel aktieandel". Han valgte, at opsparingen omfattes af en garanti mod et samlet, negativt investeringsafkast i en 10-årig garantiperiode frem til investeringsudløb ved 65 år.

Klageren har anført, at selskabet uden samtykke har investeret opsparingen med lavere risiko end aftalt. Han ønsker compensation for tab af afkast. Han har anført, at selskabet i stedet for middel risiko har investeret med lav aktieandel. En investeringsfordeling med 37,83 % aktier og 62,17 % obligationer – som angivet i pensionsoversigt af 9/4 2009 – er ikke udtryk for middel risiko. Klageren har anført, at selskabet derudover har startet en reduktion af investeringsrisikoen mod hans 60. år og ikke som aftalt mod hans 65. år.

Selskabet har anført, at selskabet har investeret i overensstemmelse med klagerens ønsker, og at der ikke er grundlag for at give klageren compensation. Kort efter klagerens indtegning i Danica Balance overgik selskabet fra at have tre til at have fem risikoklasser med variabelt risiko-

forløb. Årsagen til de nye risikoklasser var en efterspørgsel på mulighed for valg af højere risiko. I den forbindelse blev risikoklassen "Middel aktieandel" – som klageren havde valgt – omdøbt til "Lav aktieandel", men der blev ikke foretaget ændring i den underliggende risikofordeling, som var et aftagende risikoforløb sigtende mod 25 % aktier ved udløb. Den nye benævnelse af risikoklassen og den konkrete investeringsfordeling er fremgået af kommunikationen med klageren siden 2009. Selskabet har anført, at forældelsesregler og passivitetsbetragtninger medfører, at det i dag ikke er relevant at overveje, om den praktiske håndtering og kommunikationen ved overgangen fra tre til fem risikoklasser burde have været anderledes.

Selskabet har anført, at selskabet ved brev af 9/9 2022 orienterede om, at selskabet havde konstateret en skrivefejl i investeringsbetingelserne, idet der ved en fejl stod, at selskabet nedtrappede risikoen mod det aftalte tidspunkt for udbetaling af pensionen. Dette er ikke korrekt, da selskabet nedtrapper risikoen mod tidspunktet for det aftalte investeringsudløb, hvilket typisk ligger nogle år før udbetalingstidspunktet. Selskabet har nedtrappet risikoen for klageren mod hans 65. år, som var det aftalte investeringsudløbstidspunkt – og ikke mod hans 60. år. Selskabet har anført, at skrivefejlen i investeringsbetingelserne ikke har medført et tab for klageren, idet han ikke har sandsynliggjort, at skrivefejlen har gjort en forskel for hans valg af investeringsmåde.

Af begæringsblanketten af 25/10 2007 fremgår det, at klageren kunne vælge mellem Høj, Middel og Lav aktieandel samt Fast aktieandel på 35 %, 25 % eller 15 %. Af begæringen fremgår det, at "Investeringsudløbet er tidligste pensionsalder iflg. PBL, medmindre andet anføres her 65 år."

Af selskabets anmeldelse af ændringer i teknisk grundlag m.v. af 21/4 2008 fremgår det for så vidt angår investeringer i Danica Balance, at der kan vælges mellem Forsigtig, Lav, Middel, Høj og Aggressiv aktieandel samt Fast aktieandel på 15 %, 25 %, 35 %, 45 % eller 55 %. Det fremgår, at med Lav aktieandel ender aktieandelen ved udløb på ca. 25 %.

Ankenævnet for Forsikring

15.

98964

Af pensionsoversigt af 9/4 2009 fremgår det, at "Den 08.04.2009 er din investeringsmåde Lav aktieandel. ... Nedenfor kan du se fordelingen af aktier og obligationer, som den ser ud nu. ... Aktier 37,83 %. Obligationer 62,17 %. ... Du kan se, hvordan fordelingen mellem aktier og obligationer vil være i opsparingsperioden på www.danicapension.dk eller på Din Netpension. ... Du har valgt, at garantiperioden på din pension starter den [når klageren fylder 55 år]. ... Investeringsudløbet er den [når klageren fylder 65 år]."

Af pensionsoversigt af 4/10 2010 fremgår det, at "Den 04.10.2010 er din investeringsmåde Lav aktieandel. ... Nedenfor kan du se fordelingen af aktier og obligationer, som den ser ud nu. ... Aktier 35,17 %. Obligationer 64,83 %."

Af investeringsbetingelserne fremgår: "Varierende aktieandel. Når du ønsker, at andelen af aktier m.v. varierer, fastsætter vi løbende fordelingen af aktiver ud fra, hvor lang tid der er til det aftalte udbetalingstidspunkt, og hvor risikovillig du er. Det sker på basis af vores bedste skøn over udviklingen på de finansielle markeder."

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har godtgjort, at selskabet har investeret klagerens opsparing eller i øvrigt håndteret klagerens pensionsordning på en måde, der er i strid med klagerens individuelle aftaler med selskabet eller aftalegrundlaget i øvrigt. Nævnet bemærker, at der ikke er grundlag for at statuere, at klageren pga. skrivefejlen i investeringsbetingelserne – om at risikoen nedtrappes mod udbetalingstidspunktet og ikke investeringsudløbstidspunktet – har ret til erstatning.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det – på baggrund af selskabets indlæg, begæringsblanketten fra 2007 og selskabets anmeldelse af ændret teknisk grundlag i 2008 – må lægges til grund, at selskabet i 2008 ændrede antallet af risikoklasser fra tre til fem, og at den risikoklasse, der tidligere var benævnt "Middel aktieandel", herefter blev benævnt "Lav aktieandel", uden at der skete en ændring i forhold til den faktiske investeringsrisiko. Det forhold – at det fremgår af pensionsoversigterne af 9/4 2009 og 4/10 2010, at investeringsmåden er "Lav aktieandel" – er

på den baggrund ikke udtryk for, at selskabet har investeret klagerens opsparing i strid med hans fremsatte ønske i 2007 om "Middel aktieandel".

Nævnet har videre lagt vægt på, at selskabet i pensionsoversigterne af 9/4 2009 og 4/10 2010 oplyser om den konkrete fordeling af aktier og obligationer. Klageren har løbende haft tilgængelige oplysninger om aktivfordelingen og har haft mulighed for at sikre sig, at aktivfordelingen svarede til hans ønsker for pensionsordningen.

Nævnet bemærker, at klageren – ud fra betegnelsen af investeringsmåden som "Middel aktieandel" i begæringen af 25/10 2007 – ikke er blevet lovet en bestemt fordeling af investeringsaktiver eller blevet lovet en højere aktieandel, end selskabet har effektueret. Af investeringsbetingelserne fremgår det, at selskabet fastsætter den konkrete, løbende fordeling af aktiver skønsmæssigt ud fra investeringshorisonten, klagerens risikovillighed og udviklingen på de finansielle markeder. Nævnet bemærker, at Forsikring & Pension i de seneste år har taget initiativer til klassifikation af risikospænd for de forskellige risikoprofiler i markedsrenteprodukter, for at kunderne bedre kan se og sammenligne risikoen på forskellige pensionsprodukter hos forskellige pensionsselskaber.

Nævnet har desuden lagt vægt på, at selskabet har oplyst, at selskabet har nedtrappet investeringsrisikoen mod klagerens 65. år, hvilket er tidspunktet for investeringsudløb i pensionsoversigterne af 9/4 2009 og 4/10 2010. Det må lægges til grund, at selskabet har nedtrappet investeringsrisikoen i overensstemmelse med det aftalte investeringsudløb ved 65 år i begæringen af 25/10 2007 og i overensstemmelse med det, som klageren den 13/2 2023 har anført, var aftalen med selskabet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Ankenævnet *for* Forsikring

17.

98964

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Thønnings', is written over a light gray rectangular background.

Peter Thønnings